Висока, як розчахнута груша, стара жінка давно одержувала свої сорок п’ять пенсії, але промишляла зіллям, виливала переляк, шептала од золотухи, зубів, бородавок. У неї в городі, крім картоплі, цибулі, соняхів, ще росло мільйон грибів, грибків і грибочків. Грибниці переплелися дерном, розсадник більшав, але ніхто ще не здогадувався, що робить жінка за кукурудзою, повзаючи навколішках. І росли ті гриби не до сонця, а в землю.

Стара любила єдиного Арика. Доки він був школярем, плела шкарпетки, прала сорочечки й штанці, заробляла йому на молоко. А як став студентом — перелицьовувала батькові костюми. Арик був її боженьком, і вона хотіла для нього богині.

Та якось Арик, ще недоучка, привів у двір майбутню вчительку з великим незаконним животом і заплаканими очима. Стара трохи не завила — прощайте, грошики, бережені на весілля. Але постіль послала і вечерю зготувала.

Вчителька зліпила в місті кубельце в мансарді якогось шефа. На той час Арик уже мав захищати дисертацію у цього ж таки шефа. Захистив, і його поставили замом.

Більше ніяких подробиць не знала вона про життя Арика, тільки те, що вчителька народила другого хлопчика (чисто батечко) і що її сина перевели на другий поверх, а є ще третій, і там сидить Начальник.

Тепер, коли син не потребував ні шкарпеток, ні перекроєних сорочок, ні грошей, вона почала прислухатись і прицілюватись — що ж йому треба.

Якось приїхав, загнав під повітку машину і взявся їй допомагати: ламав качани, носив лантухом картоплю з городу. Потім зайшли до хати. Сиділи за столом, поклавши на скатертину руки: він — молочні, а

вона — важкі й кострубаті. Волохато заглядав у шибку кущ морозу. Диміло з глечика рожеве пряжене молоко, а на тарілці лежали пиріжки з калиною. Арик так їх любив. Раптом він затнувся на півслові і схопився за груди: "Мамо, то серце", — прошепотів і зблід.

— Ой, сину, своїм серцем ворожих списів не перетрощиш, а друзів не пережалієш. Бережи себе. Бережи. І нічого зайвого не бери до серця.

Згодом стара оббігла ліси і яруги, береги і гори. В одному проваллі вирила маленький круглий грибок і забрала додому. На грядці посадила його вгору корінням, і грибок прийнявся. Вона дбала про сина. Про його серце.

Аркадій Іванович давно був міським жителем і в премудрості матері не встрявав. Має доста свого клопоту, а ще недавно брязнув подружніми кайданами. І хоч ніхто достеменно не знав, як це трапилось і чи трапилося це, але всезнаюча і всевидюща його секретарка Люсі (Людка-вітрогонка з передмістя), у котрої волосся мишачого кольору і мишачий ніс, сказала по секрету іншій секретарці об’єднання:

— Макбет, упади! Виявляється, наш уміє сальто-мортале. Чого дурниці? Третій день він застібає піджак на один ґудзик, годинами курить біля вікна і майже стрибає по сходах.

Того ж вечора Люсі шаруділа опалим листям тротуару, ще не зовсім утративши надію провести вечір у ресторані, коли навпроти скрипнув невдоволено лімузин і звернув до набережної. Той скрип вона впізнала б і через тисячу літ, бо, зачувши його у вікно другого поверху, не раз пхала в шухляду клубочки й спиці, браслетик, пінцет чи пудреницю.

Люсі перескочила на червоний світлофор і була майже поруч із Аркадієм Івановичем, оскільки автомобіль начальника, як і він сам, не мав звички штовхатися. Вона швидко захопила телефонну будку і, ледве переживши гудки, вигукнула: "Макбет, він у моїх руках!"

Далі стало трудніше, бо машина викотилась на простір, але мишка Люсі дала ходу переднім лапкам. О, бідні і передні лапки з мозолями від друкарської машинки і поламаними кігтиками! Вона поспішала, її лаяли і штурляли: ч-чорт, куди воно преться, головою в дихало! Он там, за рогом, за кіоском усе. Там стоянка лімузинів, але де ж він? Мишка перевела дух. Спокійно, спокійно, він там, за рогом. А я тільки прогулююсь. У мене ліричний настрій, у мене вроджена наївність, я тільки бачу оце позолочене листячко.

— Ой, Макбет, упади! За рогом ні його, ні автомобіля не було. Кинулася вниз по сходах до води, на всяк випадок спробувала, чи холодна. Розштовхала катерника. Знову вистрибала нагору, але на останній сходинці відпав підбор. Не могла ж я здатися, взяла в руку черевик і поколивалася до мосту. Обнишпорила все, навіть кавницю по той бік.

— Ой, Макбет!

Повертаю назад, мов крива качка, а він…

Телефон розізлився на Люсі, а може, помстився за щоденні шарпання і затих, а потім сказав: тук-тук-тук. Якийсь дідище, скориставшися тим, не вельми ґречно виволік її з будки, і бідна Люсі, здибавши перший-ліпший тролейбус, подалася за майже втраченою ілюзією закабалити на вечір чийсь гаманець.

"Уявляєш, Макбет? Він сидів на лавочці під грабом, закинувши назад голову і, коли я підійшла, сказав не сопіти голосно. Слухав Сову".

Сова жила в дуплі старезного карячконогого дуба. А що дупло було високо та навколо нього вибилась молода паросць, то вона днями дзвонила в постоли або спала, і майже ніхто не знав про бідолаху. Перед святами Сова чистила пір’ячко, а глупої ночі сідала на ґанку і починала службу: ох-ох-ох-ох! Та й ох-ох-ох-ох!

Вона була породиста, з очима полинового цвіту. На кожному замашному крилі, надзвичайно великому й дужому, було татуйовано серпик місяця, і вона пишалася тією сороміцькою ознакою. У неї був тільки один знайомий — Вокзальний Майстер, котрий вправно приробляв валізам ноги, коли їхні ґави переписували табло або гризли позавчорашні пончики. Водилася з ним і не боялася, що її ошукає, бо срібло-золотце носила при собі, а в кублі і манатті була до біса ощадливою.

Майстер приходив раз чи двічі на літо, сідав на лавочку під грабом і насвистував. Сова щасливо вискакувала із дупла, тріпала крильми і верещала: уа, уа, уа, уа! Майстер спльовував недопалок, манив її прокуреним пальцем, а потім виймав із кишені газетний згорток і клав їй на гілку біфштекси. Звичайно, то були не миші, далеко не миші, яких на чорному лісовому ринку можна було одчепити тільки за солону вужатину, але ж… Сова була міська жителька, але не міщанка і не гналася за вишуканим столом.

Після трапези починалася бесіда. Майстер сидів на лавочці, а вона за листям, і він розказував: думаєш, мені добре. Який там наїдок із краденого. І хіба все те поживеш? Що поцупити — дурниця, а тоді ж сторожувати треба. Кожне зирить на твоє добро і точить кинджал. ("Ох, ох", — сказала Сова). Якби трапилась хороша женщина, то й одружився б, але хто за мене піде. Ти б пішла? ("Уа, уа", — дивувалася Сова).

вона брала Майстра в лапи і несла до свого дупла. Він довго сидів на ґанку, звісивши ноги, вив своїх злодюзьких пісень, а Сова служила службу. Їхні голови зливалися, Сова заплющувала очі і думала, як би було лепсько, якби хтось їх разом побачив: напевне, Майстрове суконне пальто пасує до її коричневої шубки, і очі в них майже однакові. Хоч би Вістовий Голуб пролетів і затуркотів про них у світі.

Потім Сова стомлювалась і думала, що добре було б їй уже залишитися самій і подрімати, а Майстер торочив своє: а ще ж баби тепер знаєш які — копійки не втаїш, і всі аліменти на тебе посписують.

Мов, ти злодюга, ти й плати, бо по судах не затягаєш, і з кого ж зідрати шкуру, як не з тебе. Потім він позіхав і починав варити воду: у тебе тут тирсою смердить, у тебе протяги гарцюють, ізсади мене на землю.

Сова стелила моховий килимок, а зверху простирадло водносталь, укривалася сим-тим і думала, як добре, що Майстер не її чоловік, а то, чого доброго, розкидав би тут свої онучі, штани, натрусив би махорки. Здуріти можна!

Вряди-годи вона перед сном думала, що треба б урешті розстаратися по службі та здобути нове дупло ближче до високих дахів, а також до булочної, де напівмертві бабці кришили птахам ізюмну здобу.

— Алло, Макбет? Чуєш, на третьому поверсі тріщать мостини. Сам приливає новий мундир. У нашого давно цвіли нігті і свербів язик до цієї вечорини. А Рогата Вівця тиждень бігала в групу здоров’я і так підібрала живіт, що влізла в свою декольтовану сукню. Уявляєш, тепер вона сидить у кріслі біля вікна, приплющивши бульки, пихкає сигаретою, а з вій осипається кілограмами французька туш.

Усе було так, як описала прозірлива Люсі. Вона тільки забула додати, що Аркадій Іванович у штаті прихильниць віддавав перевагу племінниці Самого.

Під "Турецький марш" він поставив мат балакучому Свищикові з сусіднього заводоуправління, потім танцював лезгінку з племінницею Білочкою, і товариство дружно аплодувало.

До середини вечірки Аркадій Іванович опинився в колі пошани. Жіноцтво (ох, це всесильне жіноцтво!) розмахалося вудками: він майже стрункий, у нього прекрасний зріст, а який він галантний! Коли грали в сліпця й поводиря, джинсова Білочка з зав’язаними очима мило втрапила в обійми Аркадія Івановича, після чого він так вибачався!

Сам дивився на товариство, як інколи батьки дивляться на дітей, котрі бавляться в преферанс, аби вчасно зупинити їх. Врешті підкликав Аркадія Івановича, котрий пустив гадючку чоловікові його племінниці, і вшнурував йому пам’яті:

— Чи не здається вам, що ваші галуни… Що ви не повинні забувати про них навіть тут?

— Здається.

— Що здається?

— Вибачте, я хотів сказати, що зрозумів.

Аркадій Іванович підсів до Рогатої Вівці і пожалів її. Піт лився по нашпакльованому лицю, осипалася туш, вона ледве дихала, бо спирала ґрація-корсет, яка сяк-так прикривала її пристрасть до пива і ватрушок. Ось де моє щастя плахою залежалося, подумав він і порівняв свою дружину з родимкою на носі Самого.

Глибокої ночі "жигулик" Аркадія Івановича скрипнув біля домівки. Рогата Вівця, що меркотіла дорогою про його грішки та про свою гірку долю, бовтнулася в калюжу, дверцята за нею погрозливо хряпнули.

Він ішов порожньою набережною, заклавши за спину руки. Місяць дрижав угорі, мов переповнена крапля, і міг от-от упасти. Начальникові другого поверху пригадалося, як колись малим загубив гуси і боявся поткнутись додому, а місяць повів його через ліс, болото. Потім він зустрів дівчину з голубими кісниками, що заблукала.

— Ти, Марійко, од ведмедів утекла?

— Та ні, ні від кого я не тікала. Заблукала просто. Я втомилась і їсти хочу.

— То чіпляйся, піднесу трохи.

Вона почепилась йому на плечі. І був такий же тривожний місяць на небі, як тепер. Він ніс, закотивши холоші, тримаючи її під сідничку, і відчував, як вона влипла в спину давильцями. Що б воно таке могло бути? А коли здогадався, гепнув її на землю і кинувся навтьоки. Скільки біг, тільки чув за собою "Арику" та "Арику".

— Алло, Макбет, ти мене чуєш? Ходить по набережній і бурчить щось сам до себе. Який жах! А мені вже пора додому.

Аркадій Іванович катувався своїм розгульством. Серце без тайни — пуста грамота, а він виставився простаком, та ще й ота чортова білявка! Звів поли плаща, підкотив комір, попустив краватку. Нікчемна чортова білявка! Хіба він не впився легкими перемогами і його не бісили завчені витребеньки ресторанних кізочок? Коли здобув їх цілу колекцію, захотілося взяти гілляку і спровадити геть.

А втім, він так звик до бабського промислу, так наблошився стрибати по чужих ліжках, що жодна ладанка не могла перепинити його.

Згадуючи, як брів колись у тванюці, несучи на плечах загублену в степу дівчинку, як він груз і як солодка млость уперше підбила коліна, Аркадій Іванович думав: щоб і тепер жадати кого-небудь отак, як маленьку Марійку на місячному сінокосі.

— Арику-у-у! Я бою-у-усь!

— Чого зіпениш?

— А чого втікав, мені мало дух не вирвало.

— Подумаєш, панійка, носися з тобою тут.

— Маєш носитися, я ж дама.

— Ти-и-и?

— Авжеж. Допоможи мені коси в хвіст зібрати, а то в бігачці розсунулися.

Арик підняв просце її кіс, а тоді пустив, чвиркнув крізь зуби: ну тебе! І подався, засунувши руки в кишені, метляючи важкими мокрими холошами. "Дама! Хи-хи, дамочка!"

Більше він ніколи не губив гусей і не шукав їх поночі.

Аркадій Іванович сів на лавочці і прислухався. Задуднив водяний вітер. Хвилі стали підніматися вище, і він став розрізняти їхні обличчя: ця з чубчиком і веселими очима, як чортик. А та потвора скорчилася і вродила собі хвиленя, яке тут же зіп’ялося на ноги і подалося. А он скаче вар’єте: всі рівні, всі витончені, всі метляють пухнастими хвостами і задирають спідниці. Ідуть дві сумирні черниці, знеможені від постування і нападів материнства, летить на дешевому конику циганка, суне стара ковбасниця. І над усім цим гаремом дуднить вітер, вибирає собі котрусь, а котру вибере?

Він, мабуть, трохи задрімав чи так задивився у воду, бо, коли поруч тріснула гілка і залопотіли крила, стрепенувся. Хтось над головою перевів дихання, вмощувався на дереві так, що уламки старої кори і листя сипались на нього. Він глянув угору і зіткнувся з двома ватерками, що непорушно дивились на нього.

Ящірка довго бігла, потім повзла. Нарешті відчула, як набрякли лапи, опав живіт, пересохло в горлі. Вона озирнулась — лежала на самісінькій стежці. Треба було хоч трохи посунутись, і вона рушила. Ломило хвіст і спину, нудило. Висунула язичок і спила дві-три краплі зі споришу.

Вона давно знала від подруг, що зачаття дозріває нескоро. Що перш бувають теплі, сирі травневі ночі, стрічі, подружні ігрища. Багато чого знала, бо ж весною пробудилася раніше за всіх. Хазяйські тварі нагулювали тіла і наводили красу. Ящірка спочатку пішла, а потім побігла і вже забула дорогу назад до нори.

— Гля-гля, яка тендітна метисочка! — вигукували незнайомі сестри.

— А спина, які контрасти, які середньовічні плямки!

Вона не чула під собою землі. Дивилася в калюжу і милувалася собою, дивилася в озеро і милувалася собою. Вона майже не їла й не спала. Часом хотілося стрибнути вгору, розпластатися і кружляти над галявиною.

Нарешті вона помітила, що за нею ходить прикостюмлений і дуже серйозний мужчина. Щоправда, черевики в нього були з латками і штани не діставали до кісточок, але як він тримав голову!

Ящірка стала, кокетливо вигнула шийку і склала на грудях лапки: а що, подобаюсь? Самець наближався. А які в мене сережки, га? Самець уже дихав коло неї. А хіба я не… Бац! Її вдарило в спину, і, перш ніж отямилась, він обкрутив її хвостом, товстим мозолястим хвостом.

Вони лежали на махровій траві, і ящірка боялась поворухнутись, їй здавалося, що вона от-от помре, збезчещена, нікому не потрібна. Ящірка плакала.

— І завжди отак ревуть. Що шукало, те й знайшло. Чого киснеш?

— М-мені холодно.

Він підсунувся, поклав на неї слизьку, як пуголовок, лапу.

— Чого знову ревеш?

— Не знаю.

— Цить! Я ось поговорю з матінкою, якщо вона не проти, візьму тебе в нору до суниць.

Ящірка залишилась, а самець пішов. Вона довго лежала так, а потім збадьорилась: подумаєш, злидняк! Хоч би чохли в сорочці поправ. Знайшла щось перекусити, скупалась, а коли заграв старець-цвіркун, потанцювала. І вперше за всю весну заснула мертвим сном.

Уранці ще скупалась, покрутилась перед громадою, і та не забачила в ній ніякої фальші.

Але ящірці робилося пусто. І не такий уже в нього бридкий хвіст, і не вельми брудна сорочка. Бувають гірші. І, напевне, він добрий мужчина, коли хотів її погріти. А який ерудит — треба ж так тримати голову!

Шукала його довго, але не знайшла. Скоро сам випірнув із торішнього листя, так само мовчки взяв її. Потім щовечора шалена плоть гнала їх лісом, вона кликала його. Самець раптово з’являвся і після ставав таким непотрібним. Вона проводжала його очима, майже ненавидячи: і вродиться ж такий товстозадий!

Ящірка долізла до чогось вогкого і темного. Вгорі була щілина. Стала навшпиньки, щоб убгатися туди, але поточилася й упала.

— Гм, маркізочко, доплигалась!

— Ой, хто це?

— Не впізнала?

— Ви… дядьку вуж?

— Атож. Підсадить тебе?

— Коли ваша ласка.

— З ласки тепер і жаба не квакне. Знімай амулет!

— То ж мамин знак. Ну, я зараз.

Вона опинилась у теплому передлазнику. Простяглася на ганчірці, але тут їй різонуло в спину, потім скорчило, і вона запищала не своїм голосом.

Їх народилося трійко, і всі тонюні, як ниточки. Ящірка подумала, що донечка, плямистенька красуня, напевне, матиме місце в світі, а синам би набиратись моці, вони себе не дадуть скривдити. Тепер їй є чого жити.

Страшенно хотілося пити. Вона згадала про краплі на спориші. Послухала, як дихають діти, посиділа над ними і пішла до щілини. Вона тремтіла від слабості, бухало в грудях, пила, захлинаючись. Потім довго металася біля щілини, не в змозі дотягнутись.

Раптом почула важкі кроки (гух-гух), застрибала, зав’юнилась. Бачила, як щось нагнулося біля її дітей, як вовтузилися скоцюблені пальці, аби їх узяти. Ящірка оніміла зі страху і тільки божевільно стрибала, обдираючи до крові лапи.

Стара жінка, розчахнута груша, визбирала повзунців і пішла в комору. Одіткнула бутель і впустила в горілку ящеренят. Ті перелякано смикнулись, ткнулися головами в гриби, що вже плавали там, ніби шукаючи рятунку, і завмерли. "От і все, як по-писаному. Матимеш,

Арику, добрий лік, а серце кріпке, мов камінь". Скоро бутель зробився червоним, наче грало молоде вино.

А коли ящірка наздогнала її і розпачливо крикнула: "Оддай дітей!" — стара показала посудину і тихо мовила: "Бери!" Ящірка кинулася до жінки, а та рубнула нижче тулубця.

— Ой, Макбет, упади! Наш зачинився в себе і довго не виходив. Я не могла пережити такого затишшя і підкотилась до дверей… Але! Ти ж знаєш наші двері. Мало не луснула з досади, коли відчула, що моє ліве вухо і ліве око… відриваються від мене. Ту ж мить вони пролізли на той бік. О Господи, тільки ніхто б не прибейкався, страждала я. А тим часом він різався з кимось по телефону.

— Слово честі, я зробив усе, що міг! — молився до когось.

— Ви зловживаєте довір’ям, ви слабак, ви боягуз!

— Але ж головне я зробив!

Так було довго. Той, із третього поверху, очевидно, добре напосівся, і наш мовчав. Тим більше, що на всіх його брехливих бомагах уже дірки з латками бесідують. Смалив цигарку за цигаркою, затовкував недопалки пальцями і не відчував, що пече.

Раптом він збілів, упустив трубку, що все гарикала, одкинувся на стілець. Ой! — злякалась я.

Аркадій Іванович став мацати рукою в шухляді, нарешті витяг пляшечку, став із неї пити. В коридорі заскрипів паркет. Я кинулась на своє місце, але послизнулася і простяглась. Отямилась, коли наді мною стояв начальник зі склянкою води. "Люсі, — ніжно сказав, — і чому ти стала така незугарна? Не довіряйся, крихітко, бевзям, які поять тебе помиями в нічних барах і возять на позичених драндулетах".

Я схопилася за ліве око, поторкала вухо — вони були на місці, але страшенно свербіли і набрякали. "Аркадію Івановичу, — попросила я, — можна піти в клініку?" Він засіявся, аж бризнув здоров’ям і спокоєм.

Начальника другого поверху ні в якому товаристві не обходили чарою. І хоч партія з Рогатою Вівцею не додала честі, але перші три роки він мріяв про ту мить, коли подружні ночви розчахнуться на дві половини. Ось хай підросте син. Ось призначать заступником. Ось одержить квартиру, щоб розмінятися.

Але поволі він застрявав у килимах і сервізах, тонув у барханах білизни, що вивершувала його балкон. На одному місці, кажуть, і камінь обростає.

"А було ж, було, ти пам’ятаєш?" — ліниво говорив до Рогатої Вівці, коли юна істеричка по телевізору обвивала шию битого вовка.

Чекай, а що ж було? Дівчинка з голубими кісниками, яку ти ніс уночі через болото, гуртожиток із вічним запахом смаженої картоплі, студзагін. Коли ти ходив у стертих до решета штанях, тратив гроші на репродукції Рафаеля. А ще ота ніч, коли ти з малим і дружиною поїхав до матері і машина застряла в грязюці. Ти стояв із водієм по пояс у сніговій каші, черевики примерзли до ніг, а ти скреготів зубами і тягнув.

Одного разу, коли став на службу і був начальником тільки над своєю креслярською дошкою, повертався пізно додому і почув крик кошеняти. Ти гукав, майже благав: "Киць-киць, киць!", а воно плакало хтозна-де. Ти обнишпорив під’їзди, паркани, кущі — не знаходив. Тоді став під деревом і мало сам не заплакав. І тут кошеня стрибнуло до тебе з гілки. Пам’ятаєш, як ти радів, як гладив його? І як воно замуркотіло, пригрівшись біля тебе? Ти проніс його трохи на руках, а тоді побачив, що воно обшерстило тобі пальто. Ти завагався: вчителька тут же обізве селюком, а ще, чого доброго, воно зачне повзати по столу чи

напакостить на підлогу. Або нанесе вошей. І ти пустив його додолу, а коли побігло, нявкаючи, за тобою, ти натупав.

"Ой, Макбет, упади?" Так Люсі почала виливати свої печалі. Не відкрила вона тільки одного. Коли вранці, обмахуючись капелюшком, ступила на ганок батьківського дому в передмісті, коли шмигнула, як справжнісінька мишка, в свою нірку і коли, мов осіннє листя, облетіло з неї все, що тисло, різало, мучило тіло, в коридорі гримнули громом відра, а в кімнаті мигнула блискавка атласної піжами.

— Сука, остання сука! — горлав батько. — Я вижарю на тобі оцю різку, я навчу тебе, як тягатись по кущах!

— О татусю, я знаю це не гірше од вас, будьте певні!

Людка шухнула в кухню, защіпнулася там і час від часу нагадувала про себе — визирала і корчила фізіономію.

Скоро їй удалося вискочити через вікно, і навіть на роботу вона приїхала тільки за чотири хвилини після Аркадія Івановича.

"Кгм", — сказав начальник, і потяглася пауза для настраху. Він сидів такий вишуканий, що секретарці захотілось убгати його в свою косметичку. Він моралізував, але у вухах Люсі автоматично роз’єдналися напівпровідники, і вона, киваючи головою, зирила на кирпаті черевики та на "стрілки" його штанів. Так задумалась, що мало не сказала вголос: "Що за ідіотська звичка підбирати шкарпетки під колір сорочок?"

Так от, Люсі почала розповідь із того, що й завжди ("Ой, Макбет, упади..."). Оскільки їй було ніколи, а новина потребувала часу та часу, то вона притисла головою трубку до плеча і строчила пальцями куплети брехні свого начальника, а язиком дещо інше.

— Отже, прориваюся вчора в диско. Взяла собі якоїсь холодятини, коли підкочується макарончик: під горлом метелик, очі ангельські. Дозвольте на парний танець. Який-який, кажу? Пар-ний. Піду, думаю, хай у коло виведе. А воно — що ти скажеш? Маслачками порипує та мені спину обмацує. Е-ей, ти що? Яка ж ви манісінька, каже, як мишка! Глянула на прищуватий лоб і думаю: студентик, з ломбарду не вилазить.

Словом, одґвинтилась і шукаю таксі. Як на зло, ані колеса. А на годиннику тільки нуль тридцять п’ять. Люсі, кажу собі, невже ти в таку рань потягнешся додому? Щоб у ногах парш не завелася, піди-но до набережної. Часом там нудьгують такі мундирчики!

Уявляєш, Макбет? На тому самому місці стояв лімузин нашого. Моя душа передбачала сцену. Стою за кулісами-кущами, чекаю. Ізвідкись ізгори почула голос нашого. Зашуміло гілля, і величезна, як людина, птиця спустилась на лавку. За крило її тримався наш. Чуєш, Макбет, хіба я коли брехала?

Ящірка пробиралася в комірчину і годинами не зводила очей з бутля. Там були її діти. Коли під землею штормили гарячі моря чи десь вивергалися вулкани, рідина коливалася і діти мов оживали.

Часом вона виповзала на подвір’я, ховалася в траві і стежила за старою жінкою. Коли та йшла з дому, ящірка бралася до роботи. Вона лізла в город, підкушувала коноплі, соняхи, картоплю. А якось уздріла, що стара поливає за кукурудзою, і вбралась туди.

Оце воно — земляне серце. Гриби були круглі, великі, як дощові краплі. Ящірка розламала один: на білому тлі кружалами чорні смуги.

Вона впала, але тут же піднялась і накинулась на грядку. Болів і кривавів хвіст, який жінка одрубала заступом і який тепер поволі одростав. Тремтіли од перевтоми лапи.

Уранці стара жінка побачила розвойовану грядку і пропащі гриби.

Вона потопталася порепаними підошвами, посумувала і подумала, що гриби ростуть глибоко в землі і не може бути, щоб після дощу не було молодняку. Потім пішла в комірчину і в темряві налила синові ліків зі свого бутля. Вона зовсім не зважила на те, що посудина була відіткнута.

Тільки через тиждень стара прибирала в комірці й побачила на дні бутля щось чорне. Винесла на світло: на дні посудини плавала ящірка-мати. Вона запеклася, і зелений трунок пасмами завис аж до горлечка. Стара сплеснула руками.

Аркадій Іванович належав до тих чоловіків, чиї дружини мирно коливаються на бурях їхніх характерів навіть тоді, коли подружні ланцюги бряжчать біля самих вух. Він справжній мужчина, і вже лише за те, щоб з отаким чоловіком недільного ранку пройтися містом, можна здмухнути пилок чужої пудри на піджаці. Ха! Тим більше — нинішні любовні інтрижки не варті доброї зубочистки.

Інша річ — звичка. Коли віддираєш цю коросту, виступає кров, а натомість ростуть нові пухирі. І як болять!

Рогата Вівця стала зрештою рабинею і царицею свого дому. Він тільки дивувався, як вона розмножувала кришталі й фаянси, як увивала мереживцями подружнє ложе і навіть його кабінет. Підлеглі сюрчки завжди хляпали щелепами від здивування, коли заходили, і це теж стало необхідним ритуалом начальника.

У не дуже високому товаристві Рогата Вівця любила пожувати сенсації. Спочатку скромно щось меркотіла з кутка, а потім наступала, доки не ставала в коло, і зупинялась посередині, як удавочка.

Відколи Аркадій Іванович зачастив на набережну, Рогата Вівця затрусила хвостом: щораз частіше міняла хутра й каракулі, потіла по перукарнях і допікала кравчині: мила, я вас просила виріз робити сміливіше, і потім: що за повнота, за кого мене маєте?

Одного сумного вечора пізньої осені вона сиділа у вітальні біля дзеркала і роздивлялася своє лице. Воно було видовжене, з великим ротом і навацьканими очима. Вуха знов підросли і нависали з-під кучерявої перуки. О Господи! Та це ж овечі метастази моєї прабабці! Що, як Арик здогадається? Але він не міг здогадатися, бо йому однаково, хто біля нього миркає. Аби було так само, як завжди.

Вона глянула у вікно і сполошилася: пізно, пролітає сніг, а де може бути Арик у самісінькому плащі?

А він був на горищі старого будинку навпроти. Поставив сім щуроловок і до побачення мав наловити щурів. Сидів у павутинні і чекав. Коли в дальньому закутку починало кувікати і борсатись, кидався туди, одчіпляв приреченого й ховав у сумку. Оскаженіла від болю звірота виїдала одне одному животи.

Сова сиділа на мальованому ґанку далеко-далеко вгорі над містом і чекала. Перебрала дзьобом кожну пір’їнку, змастила лавандовою олією. Почистила золоті браслетики на лапах і срібні півмісяці на крилах.

Вона була вже немолода; але таке трапилося вперше. Довго не хотіла злітати до Аркадія Івановича, але судженого й конем не об’їдеш. Стане він говорить, а її мов хто снігом обсипле.

Часом приносив їй нотники, і вона розучувала щось нове. Розпитував, що вона любить, і те приносив. А крила, дивувався, які могутні в тебе крила. Ну й що, відповідала, мені нікуди ними летіти.

Сова постелила під лапи найдорожчий моховий килимок і почала службу. На набережній вискнув знайомий лімузин.

Ой, Макбет, я сама все бачила. Він хряпнув дверцятами, і в ту ж мить коло нього сіла дзьобата. Відкрив портфеля, і звідти стали вискакувати щури. Бр-р-р-р! Сова затремтіла, гребонула лапами — і що там скоїлось! Пташище таки мала мисливський хист! Вона заохочувала тварей розбігатись, а потім, захмеліла од погоні, вигрібала їх із листя, витрушувала з нір, витягала з кори дерев. Вона уакала і так бацала нога… лапами, аж гуло.

Скоро вона опинилась неподалік від мене. Я скралась кущами і дременула, згадавши, що прозиваюсь мишею. Але прокляті підбори зачепилися, і я гепнулась. Коли розплющила очі, побачила отакенні кігті, вони злегка ворушили мою спину, спонукаючи втікати. А-а-а-а! Мамо! Нараз поблизу захекано обізвався наш: "Облиш, це моя секретарка Люсі. А вас… а ви вважайте, що вже в мене не працюєте!" При цьому його очі в темряві зблиснули калошним блиском.

Я пустилася бігти, але добре забилася, бо одна нога хиталась, наче вихалка. І тоді я подумала, що мені вже нічого боятись, а почути щось цікаве жодній секретарці не завадить.

Підрачкувала й обложила їх із тилу. Хижачка вже заспокоїлась, вони сиділи поруч на лавці. Аркадій гладив велике замашне крило.

— Ти злітала, подивилась?

— У-а, у-а, — відповіла сова.

— Третій поверх, яка висота! Звідти все місто, як на долоні, а вежі золотими відблисками освітлюють кабінет. Ми піднімемось туди вдосвіта, коли Сам переглядає ранкову пошту. Ні, по сходах можна не встигнути, і то зовсім не те… Він повинен побачити, як я злетів на

крилах долі, як зайшов через балкон. І коли я відчиню двері і запіняться наді мною фіранки, коли вся його паперова мазня зависне в повітрі, він зрозуміє, що час поступитися кріслом…

І так було. Тільки в ту мить, коли вони торкнулися виступів третього поверху, у Сови надломилися крила. Потім ударило сонце, і вона, осліплена, звалилась на землю. Люди бачили, як птиця бігла навмання, наштовхуючись на перехожих та волочачи мокре пір’я. А деякі сказали: "Гм, за такий екземпляр у зоопарку можна було б дещо взяти".

Та коли її схопили за хвоста й насіли, і вона заголосила своє "ох-ох", із провулка очманіло вискочив якийсь обідранець із чемоданом, витяг із кишені газетний згорток і кинув їй облиплі крихтами й махоркою біфштекси. Сова глитнула їх, струснула з себе напасників. Тоді одірвалась від землі й полетіла так низько, що зачіпалась лапами за урни.

Аркадій Іванович ніби й повік був на третьому поверсі. Коли до нього дзвонить високе начальство, він одкриває золотий каламарчик і щось із нього п’є.

Оце і все? Люсі, а ти нічого не знаєш?

— Хм, я ж давно там не працюю.

Мишко, не криви душею. Хіба є такі секретарки, щоб когось не знали навіть про своїх колишніх начальників?

— Учора він був у поліклініці. Півдня там слухали і просвічували. Невже не знаєте? Про це брешуть навіть паралітики і немовлята. Замість серця в нього виріс великий круглий гриб, який кришиться і маліє. А ще його нова секретарка помітила, що часто, зачинившись у кабінеті, він нишпорить по кутках, ніби щось виловлює пучками. Повзає

навколішках, пітніє, хекає і бурчить: "Налізло погані хвостатої, аж кишить. Скоро ногою не ступиш!"

Куди ж ти, Люсі? Але Мишка перебігла на той бік вулиці, бо, певно, згадала щось дуже важливе, захопила штурмом телефонну будку і вже кричить: "Ой, Макбет, упади!"